

Rozkład wielowymiarowy

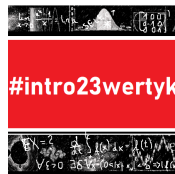
Korepetycje.intro23wertyk@gmail.com Bartosz Pawliczak

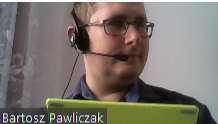
2021-05-19

Materiały ogólnodostępne przygotowane przeze mnie:
https://github.com/bpawliczak/intro23wertyk_public

Pełne zestawienie materiałów (tylko dla kursantów):
<https://github.com/bpawliczak/intro23wertyk>

Więcej informacji i inspiracji:
<https://www.facebook.com/intro23wertyk>

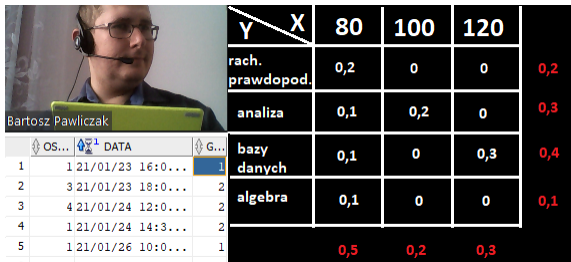

Bartosz Pawliczak

	OS...	DATA	G...
1	1	21/01/23 16:0...	1
2	3	21/01/23 18:0...	2
3	4	21/01/24 12:0...	2
4	1	21/01/24 14:3...	2
5	1	21/01/26 10:0...	1
6	3	21/01/26 10:0...	1

Y \ X	80	100	120	
rach. prawdopodob.	0,2	0	0	0,2
analiza	0,1	0,2	0	0,3
bazy danych	0,1	0	0,3	0,4
algebra	0,1	0	0	0,1
	0,5	0,2	0,3	

Rysunek: Korepetycje i stawka godzinowa (równoważnie: czy były realizowane w jedną, dwie, czy większą liczbę osób). Jaka stawka jest najpopularniejsza?

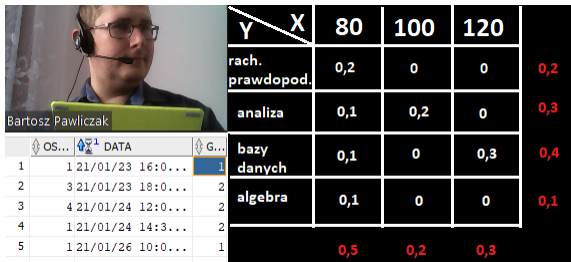
The screenshot shows a video call with Bartosz Pawliczak. In the foreground, there is a table representing a discrete probability distribution. The table has two main sections: a joint distribution table and a marginal distribution column.

		X			
		80	100	120	
Y	rach. prawdopodob.	0,2	0	0	0,2
	analiza	0,1	0,2	0	0,3
	bazy danych	0,1	0	0,3	0,4
	algebra	0,1	0	0	0,1
		0,5	0,2	0,3	

Below the table, there is a small table with columns labeled OS..., DATA, and G... containing several rows of data.

Rysunek: Korepetycje i stawka godzinowa (równoważnie: czy były realizowane w jedną, dwie, czy większą liczbę osób). Jaka stawka jest najpopularniejsza?

Rozkład dyskretny możemy zapisać za pomocą tabelki, z której odczytujemy prawdopodobieństw konkretnego zdarzenia (np. jakie jest prawdopodobieństwo, że udzielanymi korepetycjami były bazy danych po stawce 80 zł/h), czyli **rozkład łączny**.

The screenshot shows a video call with Bartosz Pawliczak. In the foreground, there is a table representing a discrete probability distribution. The table has two main sections: a joint distribution table and a marginal distribution table.

		X			
		80	100	120	
Y	rach. prawdopodob.	0,2	0	0	0,2
	analiza	0,1	0,2	0	0,3
	bazy danych	0,1	0	0,3	0,4
	algebra	0,1	0	0	0,1
		0,5	0,2	0,3	

Below the table, there is a small spreadsheet-like interface with columns labeled 'OS...', 'DATA', and 'G...'. The 'DATA' column contains entries like '1 21/01/23 16:0...', '3 21/01/23 18:0...', '4 21/01/24 12:0...', '1 21/01/24 14:3...', and '1 21/01/26 10:0...'.

Rysunek: Korepetycje i stawka godzinowa (równoważnie: czy były realizowane w jedną, dwie, czy większą liczbę osób). Jaka stawka jest najpopularniejsza?

Rozkład dyskretny możemy zapisać za pomocą tabelki, z której odczytujemy prawdopodobieństw konkretnego zdarzenia (np. jakie jest prawdopodobieństwo, że udzielanymi korepetycjami były bazy danych po stawce 80 zł/h), czyli **rozkład łączny**.

Możemy też sprawdzać rozkład względem konkretnej zmiennej, np. prawdopodobieństwo, że wybierając dowolną godzinę korepetycji natrafimy akurat na analizę. Jest to **rozkład brzegowy**.

Zmienne niezależne

Dwie zmienne X i Y są niezależne, jeżeli dla dowolnych zbiorów liczb rzeczywistych A i B zachodzi:

$$\mathbb{P}(X \in A, Y \in B) = \mathbb{P}(X \in A)\mathbb{P}(Y \in B)$$

Zmienne niezależne

Dwie zmienne X i Y są niezależne, jeżeli dla dowolnych zbiorów liczb rzeczywistych A i B zachodzi:

$$\mathbb{P}(X \in A, Y \in B) = \mathbb{P}(X \in A)\mathbb{P}(Y \in B)$$

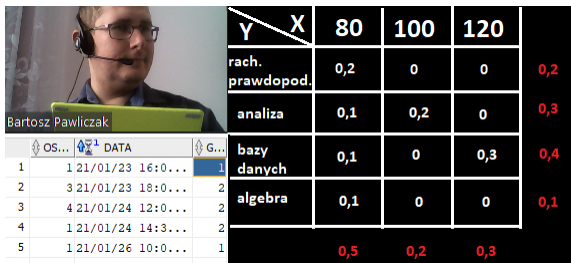
Jeżeli choć w jednym wypadku nie zachodzi równość, mówimy, że zmienne są zależne.

Zmienne niezależne

Dwie zmienne X i Y są niezależne, jeżeli dla dowolnych zbiorów liczb rzeczywistych A i B zachodzi:

$$\mathbb{P}(X \in A, Y \in B) = \mathbb{P}(X \in A)\mathbb{P}(Y \in B)$$

Jeżeli choć w jednym wypadku nie zachodzi równość, mówimy, że zmienne są zależne.

The slide features a video of Bartosz Pawliczak on the left. To his right is a table representing a joint probability distribution. The table has columns for variable X (80, 100, 120) and rows for variable Y (rach. prawdopodob., analiza, bazy danych, algebra). Marginal probabilities are listed on the right side of the table.

Y \ X	80	100	120	
rach. prawdopodob.	0,2	0	0	0,2
analiza	0,1	0,2	0	0,3
bazy danych	0,1	0	0,3	0,4
algebra	0,1	0	0	0,1
	0,5	0,2	0,3	

Rysunek: Czy te zmienne są niezależne?

Warunkowy rozkład

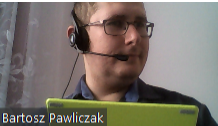
Dla dyskretnych zmiennych rozkład warunkowy ma postać:

$$\mathbb{P}(Y = y_i | X = x_j) = \frac{\mathbb{P}(X = x_j, Y = y_i)}{\mathbb{P}(X = x_j)}$$

Warunkowy rozkład

Dla dyskretnych zmiennych rozkład warunkowy ma postać:

$$\mathbb{P}(Y = y_i | X = x_j) = \frac{\mathbb{P}(X = x_j, Y = y_i)}{\mathbb{P}(X = x_j)}$$

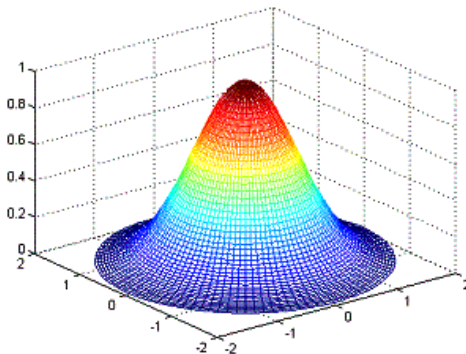
Bartosz Pawliczak

		Y \ X	80	100	120	
	rach. prawdopodob.		0,2	0	0	0,2
	analiza		0,1	0,2	0	0,3
	bazy danych		0,1	0	0,3	0,4
	algebra		0,1	0	0	0,1
			0,5	0,2	0,3	

Rysunek: Jaką interpretację ma rozkład warunkowy na przedstawionym przypadku?

W jaki sposób interpretować rozkład ciągły?

W jaki sposób interpretować rozkład ciągły? Można rozpatrywać punkty w układzie współrzędnych OXY, a wartość prawdopodobieństwa traktować jako wysokość w danym punkcie.

Rysunek: Jeżeli przedstawiony wykres wyznaczałby ciągły rozkład dwuwymiarowy, to ile wynosiłaby wartość $\int_{-\infty}^{\infty} \int_{-\infty}^{\infty} f(x,y) dx dy = 1$

Rozkład brzegowy w rozkładzie ciągłym

Niech łączny rozkład zmiennych losowych X i Y będzie zdefiniowany przez funkcję gęstości $g(x, y)$. Rozkłady brzegowe to odpowiednio:

Rozkład brzegowy w rozkładzie ciągłym

Niech łączny rozkład zmiennych losowych X i Y będzie zdefiniowany przez funkcję gęstości $g(x, y)$. Rozkłady brzegowe to odpowiednio:

$$g_X(x) = \int_{-\infty}^{\infty} g(x, y) dy,$$

Rozkład brzegowy w rozkładzie ciągłym

Niech łączny rozkład zmiennych losowych X i Y będzie zdefiniowany przez funkcję gęstości $g(x, y)$. Rozkłady brzegowe to odpowiednio:

$$g_X(x) = \int_{-\infty}^{\infty} g(x, y) dy,$$

$$g_Y(y) = \int_{-\infty}^{\infty} g(x, y) dx.$$

Rozkład brzegowy w rozkładzie ciągłym

Niech łączny rozkład zmiennych losowych X i Y będzie zdefiniowany przez funkcję gęstości $g(x, y)$. Rozkłady brzegowe to odpowiednio:

$$g_X(x) = \int_{-\infty}^{\infty} g(x, y) dy,$$

$$g_Y(y) = \int_{-\infty}^{\infty} g(x, y) dx.$$

Analogicznie jak w przypadku zmiennych dyskretnych, rozkład ciągłych $g_{X|Y}(x|y) = \frac{g(x,y)}{g_Y(y)}$. (definicję tę wykorzystuje się przy liczeniu prawdopodobieństwa, ale też warunkowej wartości oczekiwanej)

Rozkład brzegowy w rozkładzie ciągłym

Niech łączny rozkład zmiennych losowych X i Y będzie zdefiniowany przez funkcję gęstości $g(x, y)$. Rozkłady brzegowe to odpowiednio:

$$g_X(x) = \int_{-\infty}^{\infty} g(x, y) dy,$$

$$g_Y(y) = \int_{-\infty}^{\infty} g(x, y) dx.$$

Analogicznie jak w przypadku zmiennych dyskretnych, rozkład ciągłych $g_{X|Y}(x|y) = \frac{g(x, y)}{g_Y(y)}$. (definicję tę wykorzystuje się przy liczeniu prawdopodobieństwa, ale też warunkowej wartości oczekiwanej)

A niezależność: $g(x, y) = g_X(x)g_Y(y)$

Uzasadnij, że $g(x, y) = \frac{3}{2}xy$, $x + y \leq 2$, $x > 0$, $y > 0$ jest funkcją gęstości. Następnie wyznacz:

- 1 $g(x|y)$,
- 2 $\mathbb{P}(X > 1 | Y = \frac{1}{2})$,
- 3 $\mathbb{P}(X \in (\frac{1}{2}, 1) | Y = \frac{1}{2})$,
- 4 $\mathbb{E}(\frac{X}{Y})$.

Uzasadnij, że $g(x, y) = \frac{3}{2}xy$, $x + y \leq 2$, $x > 0$, $y > 0$ jest funkcją gęstości. Następnie wyznacz:

- 1 $g(x|y)$,
- 2 $\mathbb{P}(X > 1 | Y = \frac{1}{2})$,
- 3 $\mathbb{P}(X \in (\frac{1}{2}, 1) | Y = \frac{1}{2})$,
- 4 $\mathbb{E}(\frac{X}{Y})$.

Aby sprawdzić, że $g(x, y)$ jest funkcją gęstości, stwierdzamy, że $x, y > 0$, a ponadto $\int_0^2 \int_0^{-x+2} g(x, y) dy dx$. Skąd takie granice całkowania?

Zatem przystępujemy do wyliczeń:

$$\int_0^2 \int_0^{-x+2} g(x, y) dy dx = \dots$$

Zatem przystępujemy do wyliczeń:

$$\int_0^2 \int_0^{-x+2} g(x, y) dy dx = \dots$$

I kolejno:

Zatem przystępujemy do wyliczeń:

$$\int_0^2 \int_0^{-x+2} g(x, y) dy dx = \dots$$

I kolejno:

$$\boxed{1} \quad g_{X|Y}(x|y) = \frac{g(x,y)}{g_Y(y)}, \text{ gdzie } g_Y(y) = \int_{-\infty}^{\infty} g(x,y) dx,$$

Zatem przystępujemy do wyliczeń:

$$\int_0^2 \int_0^{-x+2} g(x, y) dy dx = \dots$$

I kolejno:

1 $g_{X|Y}(x|y) = \frac{g(x,y)}{g_Y(y)}$, gdzie $g_Y(y) = \int_{-\infty}^{\infty} g(x, y) dx$, mamy
 $g_Y(y) = \int_0^{-y+2} \frac{3}{2} xy dx$ i ostatecznie

Zatem przystępujemy do wyliczeń:

$$\int_0^2 \int_0^{-x+2} g(x, y) dy dx = \dots$$

I kolejno:

1 $g_{X|Y}(x|y) = \frac{g(x,y)}{g_Y(y)}$, gdzie $g_Y(y) = \int_{-\infty}^{\infty} g(x,y)dx$, mamy
 $g_Y(y) = \int_0^{-y+2} \frac{3}{2}xydx$ i ostatecznie $g_{X|Y}(xy) = \frac{2x}{(2-y)^2}$,

Zatem przystępujemy do wyliczeń:

$$\int_0^2 \int_0^{-x+2} g(x, y) dy dx = \dots$$

I kolejno:

1 $g_{X|Y}(x|y) = \frac{g(x,y)}{g_Y(y)}$, gdzie $g_Y(y) = \int_{-\infty}^{\infty} g(x,y)dx$, mamy
 $g_Y(y) = \int_0^{-y+2} \frac{3}{2}xydx$ i ostatecznie $g_{X|Y}(xy) = \frac{2x}{(2-y)^2}$,

2 $\mathbb{P}(X > 1 | Y = \frac{1}{2}) = \int_1^{\frac{3}{2}} g_{X|\frac{1}{2}}(x) dx$,

Zatem przystępujemy do wyliczeń:

$$\int_0^2 \int_0^{-x+2} g(x, y) dy dx = \dots$$

I kolejno:

1 $g_{X|Y}(x|y) = \frac{g(x,y)}{g_Y(y)}$, gdzie $g_Y(y) = \int_{-\infty}^{\infty} g(x,y)dx$, mamy
 $g_Y(y) = \int_0^{-y+2} \frac{3}{2}xydx$ i ostatecznie $g_{X|Y}(xy) = \frac{2x}{(2-y)^2}$,

2 $\mathbb{P}(X > 1 | Y = \frac{1}{2}) = \int_1^{\frac{3}{2}} g_{X|\frac{1}{2}}(x) dx$,

3 $\mathbb{P}(X \in (\frac{1}{2}, 1) | Y = \frac{1}{2}) = \int_{\frac{1}{2}}^1 g_{X|\frac{1}{2}}(x) dx$,

Zatem przystępujemy do wyliczeń:

$$\int_0^2 \int_0^{-x+2} g(x, y) dy dx = \dots$$

I kolejno:

1 $g_{X|Y}(x|y) = \frac{g(x,y)}{g_Y(y)}$, gdzie $g_Y(y) = \int_{-\infty}^{\infty} g(x,y) dx$, mamy
 $g_Y(y) = \int_0^{-y+2} \frac{3}{2} xy dx$ i ostatecznie $g_{X|Y}(xy) = \frac{2x}{(2-y)^2}$,

2 $\mathbb{P}(X > 1 | Y = \frac{1}{2}) = \int_1^{\frac{3}{2}} g_{X|\frac{1}{2}}(x) dx$,

3 $\mathbb{P}(X \in (\frac{1}{2}, 1) | Y = \frac{1}{2}) = \int_{\frac{1}{2}}^1 g_{X|\frac{1}{2}}(x) dx$,

4 $\mathbb{E}(\frac{X}{Y}) = \int_0^2 \int_0^{-x+2} \frac{x}{y} g(x, y) dy dx$.

